

PLONOWANIE MIESZANEK PSZENŻYTA Z ŻYTEM

Yielding ability of mixtures triticales and rye

73

Podlaska Jadwiga, Nelken Danuta, Lewandowski Ryszard, Artyszak Arkadiusz
Katedra Szczegółowej Uprawy Roślin SGGW

WSTĘP I WYNIKI BADAŃ

Z nielicznych badań (1,2) wynika, że odmiany zbóż w siewach mieszanych plonują wierniej, niż w siewach czystych, ponieważ różna jest ich reakcja na warunki środowiska oraz porażenie przez choroby.

Celem badań przeprowadzonych w latach 1988-1990 było określenie optymalnego udziału pszenżyta i żyta w mieszankach oraz porównanie plonowania mieszanek z zasiewami jednogatunkowymi. Doświadczenie założono w RZD Chylice woj. Skierniewickie, na czarnej ziemi zdegradowanej zalizowanej do kompleksu żytniego dobrego, klasy IV a, o odczynie 6 - 6.5. Przedplonem była pszenica. Udział poszczególnych gatunków w zasiewach przedstawiono w poniższej tabeli :

PLON ZIARNA ZALEŻNIE OD ZASIEWÓW (dt/ha)

Zasiewy	Lata			
	1988	1989	1990	średnio
Grado - siew czysty (4 mln ziarn/ha)	53.4	66.5	72.0	64.0
Grado 75% + Motto 25%	51.7	62.9	44.1	52.9
Grado 50% + Motto 50%	53.6	63.2	72.7	63.2
Grado 25% + Motto 75%	56.3	63.9	61.1	60.4
Malno - siew czysty (4 mln ziarn/ha)	53.8	61.0	45.3	53.4
Malno 75% + Motto 25%	48.2	62.1	36.0	48.8
Malno 50% + Motto 50%	55.8	63.1	53.7	57.5
Malno 25% + Motto 75%	56.0	63.7	65.2	61.6
Motto - siew czysty (3,5 mln ziarn/ha)	54.4	63.3	54.0	57.2
NIR	3.9	4.0	2.6	2.1

Plonowanie mieszanek zależało od warunków pogody. W 1988 roku porównywane gatunki zbóż uprawiane w siewie czystym plonowały na podobnym poziomie. Uprawa mieszanek o różnym udziale komponentów pozwoliła na uzyskanie plonów ziarna różniących się o kilka dt z ha. Zwiększenie udziału żyta w mieszance z pszenżytem Grado z 25 do 75 % spowodowało istotne zwiększenie plonu o 4.6 dt/ha (8.9 %) a w mieszance z pszenżytem Malno plon ziarna wzrósł o 7.8 dt/ha (16.2 %).

W 1989 roku spośród zasiewów czystych najwyższą plonowała pszenżyta Grado. Istotnie niżej plonowała odmiana pszenżyta Malno i żyta Motto. Mieszanki pszenżyta Grado z żytem plonowały niżej niż Grado w siewie czystym, lecz występujące różnice były nieistotne. Natomiast mieszanki pszenżyta Malno z żytem plonowały nieco wyżej niż Malno w siewie czystym, ale i w tym przypadku różnic nie udowodniono statystycznie.

W 1990 roku odmiana Grado w siewie czystym dała najwyższy plon, wyższy o 32.7 dt/ha od odmiany Malno i 18 dt/ha od odmiany żyta Motto. Podobny plon do siewu czystego odmiana Grado dała mieszanka Grado 50 % i Malno 50 %. W mieszance pszenżyta Malno i żyta Motto odnotowano istotny wzrost plonu ziarna w miarę wzrostu udziału żyta i zmniejszaniu się udziału pszenżyta (o 29 dt/ha tj. 81.1 %). Mieszanka o udziale odmiany Malno 25 % i Motto 75 % dała istotnie wyższy plon od odmiany Malno i Motto w siewie czystym. Za okres 3 lat wystąpiły podobne zależności jak w 1990 roku.

WNIOSKI

1. Spośród zasiewów czystych najwyższą plonowała odmiana Grado, dając średni plon ziarna wyższy o 10.6 dt/ha (16.6 %) od odmiany Malno i 6.8 dt/ha (10.6 %) od odmiany żyta Motto. Plony pszenżyta Grado w mieszance z żytem nie były stabilne.
2. W mieszance pszenżyta Malno z żytem Motto najwyższe plony ziarna zapewniał udział odmian Malno 25 % + Motto 75 %. Plony tej mieszanki były wyższe od siewu czystego odmiany Malno i Motto odpowiednio o 8.2 dt/ha (15.4 %) i 4.4 dt/ha (7.7 %).

PIŚMIENNICTWO

1. Gacek E. : Ochr. Rośl., 1986, 9, 3 - 4.
2. Składow K., Kopahnke D., Zimmerman H. : Międzyn. Czasop. Roln., 1987, 4, 72 - 74.